

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1 -

(1) Jedli a popíjeli ještě asi hodinu, když maminka usoudila, že nastala pravá chvíle. Byli už ožralí, ale ještě nezvraceli. Teď byla ta doba, kdy mohli posoudit míru a váhu sumce z rodu velkých. Maminka pro jistotu vyšla ven s Duškem, který měl u rybářů autoritu, a něco mu šeptala. Dušek povídal:

"Na mě se můžete, milostivá paní, určitě spolehnout."

Odněkud se **příštrachal** i náš pobledlý tatínek.

(2) Výprava dorazila ke studánce pod břízou. Dušek nahlížel dlouho do studánky a přidržoval se plechového krytu, aby tam nespádl.

Po chvíli povídal:

(3) "Když vezmem v úvahu, že voda zmenšuje, tak ten sumec má dobře přes dvacet."

Ostatní nahlíželi také do vody. O jeho slovech už se neodvážil nikdo pochybovat. Bud' sumce na dně vůbec neviděli anebo ho vidět ani nechtěli. Jen malinký Peterka všechno nějak narušil, protože jak byl opilej, tak byl pravdomluvněj. Nakoukl do studánky a začal křičet :

"Jé, ten je malej ! Já mu dám **hubičku** !"

(4) A svlékl se do spodků, že si k sumeckovi vleze do studánky jak do peřinky. Odvlekli ho pryč. Vrátili se všichni za zpěvu do Hartmanovic hospody, a jen tatínek doma pomáhal uklízet špinavé nádobí a sklenice, což jinak nikdy nedělal. A maminka mu nic neříkala, protože věděla, že by to bylo úplně zbytečný. Brzy se ve Skochovicích rozneslo, že ten tatínkův sumec měl padesát kilo. To se zřejmě tak zpravit v naší studánce.

1. Vypište 4 nespisovné výrazy: (2 body)

2. Najděte ve výchozím textu 3 slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně: (3 body)

3. Určete počet vět v prvním souvětí: _____ (2 body)

Jedná se o souvětí a) souřadné b) podřadné (zakroužkuj správnou odpověď)

4. Určete větné členy: (2 body)
pod břízou

pochybovat

5. Z druhého (2) odstavce vypište: (2 body)
Přísudek jmenný se sponou

Přísudek slovesný

6. Určete druh vedlejších vět podtržených ve výchozím textu: (2 body)

1. věta

2. věta

7. Z prvního odstavce (1) výchozího textu vypište spojovací výrazy a určete jejich slovní druh: (4 body)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 8

Složeniny vlastní

jejich členy **nemůžeme rozdělit** (nejsou samostatnými slovy). Tyto složeniny bývají spojeny tzv. spojovacím vokálem -o-, -i-, -e-. Spojovací vokál může někdy i zcela chybět, např.: maloměsto, středověk, samoobsluha, hnědozem, teploměr, velkhubý, ...

8. Najděte ve výchozím textu **složeninu vlastní**: (1 bod)

9. Nahrad'te tučně zvýrazněná slova vhodnými synonymy: (2 body)

Hubičku

Přištrachal

10. Napište antonyma ke slovům: (2 body)

Pravdomluvněj

Šeptala

11. Vyhledejte v textu a vypište z něj: (2 body)

Přirovnání

Abstraktní podstatné jméno

Vlastní podstatné jméno

Slovo cizího původu

12. Určete mluvnické kategorie u výrazů: (2 body)

V úvahu

Aby nespadl

13. Podtržené výrazy v následujících větách nahrad'te vhodnými synonymy: (2 body)

...že to bylo úplně zbytečný....

nastala ta pravá chvíle

14. Slovo **MÍRU** z prvního odstavce užit ve dvou větách tak, aby byl patrný významový rozdíl: (2 body)

15. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (**A**), nebo ne (**N**) – správnou odpověď zakroužkujte: (2 body)

V textu se nevyskytují slova zhrubělá.

ANO

NE

V textu se vyskytují slova citově zabarvená.

ANO

NE

V textu se nevyskytují citoslovce.

ANO

NE

V textu se nevyskytuje oslovení.

ANO

NE

16. Které z následujících tvrzení o výchozím textu je pravdivé: (1 bod)

a) Text je příkladem lyriky.

b) Text je příkladem dramatu.

c) Text je vyprávěn v přítomném čase.

d) Text je vyprávěn v 1. osobě.

17. Ve slově **NAŘÍKALA** proveďte slovotvorný rozbor (předpona, přípona, kořen, koncovka): (2 body)

18. Která z následujících možností nevyplývá z textu? (1 bod)

a) Tatínek často a rád pomáhal uklízet mamince.

b) Všichni zúčastnění se při čekání na sumce opili.

c) Po vsi se šířila nepravdivá informace o velikosti sumce.

d) Dva z rybářů komentovali velikost sumce.

19. Přiřaďte k jednotlivým ukázkám (13.1. – 16.4.) odpovídající typ textu (A – F):

(4 body)

16.1 Třetí, věkem nejmladší, ale moudrostí nejstarší, nazývala se Libuše; ta vystavěla též hrad tehdy najmocnější u lesa, jenž se táhne ke vsi Zbečnu, a podle svého jména jej nazvala Libušín. Byla mezi ženami přímo jedinečnou ženou, v úvaze prozřetelná, v řeči rázná, tělem cudná, v mravech ušlechtilá, nikomu nezadala v rozhodování při lidu,

16.2 Tuto překrásnou mořskou bohyni si chtěli získat za manželku Poseidón i sám Zeus. Ale bohyně Themis i Prométheus varovali Dia, aby si Thetidu nebral. Bylo totiž psáno v knize osudu: Vezme-li si Thetidu za manželku bůh, narodí se jí syn, který pak bude mocnější a silnější než otec, takže pak otce připraví o trůn. Proto se Zeus rozhodl, že se zřekne své lásky k Thetidě a zasnoubí tuto mořskou vílu se smrtelným člověkem.

16.3 Někteří lidé potupují sebe vyšší, ježto z toho veliké zlé jim nastává. Jako tento vosel, potkav se se lvem, řekl k němu: "Pozdravuji tebe, bratře." Lev pak to snesl a nedal mu žádné odpovědi, ale potupil slova jeho a hlavou na ně kynul, pomysliv sám při sobě: "A já bych nechtěl tím marným a ničemným hovadem svejch zubův poškrvnít, aniž bych chtěl oust odevřít, abych se měl s ním vadit. Neb kdybych se s ním oč zasadil, musil bych ho nebo mne plundrujícího, aneb po kusích roztrhaného, nechati a odjít: protože lépeť jest bláznovému hovadu to přeslechnouti."

Tato báseň učí, aby lidé rozumnější něco na bláznových snáseti uměli, a blázny aby ochraňovali, kteříž někdy moudřejším něco bláznové přemluví

16.4 Ke stolu se plíží tiše
Polednice jako stín:
matka hrůzou sotva dýše,
dítě chopíc na svůj klín.

A) POHÁDKA

B) POVĚST

C) EPOS

D) MÝTUS

E) BALADA

17. Přiřaďte k vynechaným místům v jednotlivých přirovnáních slovo, které se v daném spojení běžně užívá: (2 body)

a) chytrý jako _____

b) pyšný jako _____

c) spí jako _____

d) je chytrý jako _____

18. Napište název žánru, který patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu: _____ (2 body)

VÝCHOZÍ TEXT

***** je literární žánr, cílem je zaznamenat historický děj v časové posloupnosti- chronologicky

Napište příklad tohoto žánru, jeho název: _____

VÝCHOZÍ TEXT k úloze 20

Po uplynulém čase, když si těsto odpočinulo, rozpálíme olej na pánvičce. Když už je tuk natolik horký, že můžeme smažit, naběračkou nabereme těsto a nalijeme jej na pánev. Uchopíme ji do ruky a krouživými pohyby pomůžeme těstu rozprostřít se po celém dně pánve. Když bude palačinka z jedné strany hotová, vezmeme obracečku, kterou otočíme palačinku, čímž docílíme toho, že bude z obou stran dobře hotová.

20. Který z následujících slohových útvarů odpovídá výchozímu textu?

(1 bod)

- a) Líčení
- b) Dynamická popis
- c) Statický popis
- d) Návod

21. Napište krátkou **charakteristiku** (cca 10 řádků) oblíbené literární postavy:

(5 bodů)